Sagsnummer: 09.17.21-P19-6-24

Miljøtilladelse
- **efter § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven***

Blue Hills
Hestebruget
Birkehegnet 36
7330 Brande

Afgørelsesdato: 24. april 2025

Copyright
Ortofoto (fra 2015 -) og skråfoto indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, som frit har stillet sit materiale til rådighed. Link til vilkår: http://sdfe.dk/om-os/lovstof/rettigheder-og-vilkaar/

Lovgivning
Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i bilag 1.

Indhold

DATABLAD **4**

ANSØGNINGEN **5**

HISTORIK **5**

AFGØRELSE OM MILJØTILLADELSE **5**

DISPENSATIONER **5**

VILKÅR **6**

LOVGRUNDLAG **8**

OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER **8**

GYLDIGHED **8**

HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN **8**

ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER **8**

BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD **9**

- **PLACERING AF ANLÆGGET** 9
- **LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER** 11
- **KULTURHISTORISKE VÆRDIER** 13

NATUR **14**

- **PÅVIRKNING AF NATUR** 14
- **PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER** 18

JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND **18**

FORURENING OG GENER **19**

- **LUGT** 19
- **STØJ** 21
- **STØV** 22
- **FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD** 22
- **LYS** 22
- **AFFALD** 23
- **OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING** 24
- **TRANSPORT** 24
- **SPILDEVAND** 25

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING **25**

ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) **25**

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING **26**

KLAGEVEJLEDNING **26**

INTERESSENTLISTE **28**

BILAG **28**

Datablad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	62443316
Husdyrbrugets navn	Blue Hills
Beliggenhedsadresse	Birkehegnet 36
Postnummer	7330
By	Brande

Ansøger

Ansøgernavn	Jørgen Sandholm
Ansøgeradresse	Birkehegnet 36
Ansøgerpostnummer	7330
Ansøgerby	Brande
Ansøgertelefon	23990428
Ansøger-email	sandholm@post4.tele.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	27428843
Konsulent virksomhedsnavn	SAGRO I/S
Konsulentnavn	SAGRO - Nina Laudal Jensen
Konsulentadresse	Majsmarken 1
Konsulentpostnummer	7190
Konsulentby	Billund
Konsulenttelefon	96296642
Konsulent-email	nlj@sagro.dk

Ejendom

Ejenddomsnummer	100025428
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 3le - Hallundbæk By, Blåhøj

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 2. december 2024 modtaget en ansøgning om en § 16b-miljøtilladelse jævnfør *husdyrbrugloven*[i], af husdyrbruget, Birkehegnet 36, 7330 Brande.

Ansøger ønsker en udvidelse af produktionsarealet[1] til 418 m². Det er en udvidelse på 144 m² i forhold til det nuværende produktionsareal på 274 m². Dyreholdet på ejendommen er hestehold.

Der foretages ikke bygningsmæssige ændringer, men i en eksisterende bygning etableres hestebokse. Desuden ønskes en etableret møddingsplads lovliggjort.

Historik

8 års drift

For 8 år siden – dvs. 8 år før afgørelsesdatoen for denne tilladelse - var den gældende tilladelse baseret på en landzonetilladelse fra 30. marts 2011. Landzonetilladelsen er en tilladelse til en bygning på 2.635 m² indeholdende lokaler til en dyreklinik, samt ridehal med tilhørende hestebokse.

Nudrift

Den gældende tilladelse er den samme som 8 års driften.

Afgørelse om miljøtilladelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøtilladelse til ejendommen beliggende på Birkehegnet 36, 7330 Brande, med de stillede vilkår. Miljøtilladelsen meddeles i henhold til § 16 b, stk. 1, i *husdyrbrugloven*, samt reglerne i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*[ii]. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet. Ligeledes vurderer Ikast-Brande Kommune, at møddingspladsen er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Miljøtilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøtilladelse.

Dispensationer

Ikast-Brande Kommune meddeler også dispensation fra afstandskravet til naboskel.

Ifølge husdyrbruglovens § 8 stk. 7 er der et afstandskrav fra husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg til naboskel på 30 meter. I den konkrete sag er afstanden til naboskel 4 meter for husdyranlæg og 0 meter for gødningsopbevaringsanlægget. Husdyrbruglovens § 9 stk. 3 giver kommunalbestyrelsens mulighed for at dispensere fra overholdelses af kravet, hvis der vurderes ikke at være mulighed for at placere de pågældende anlæg andet sted. Ikast-Brande Kommune vurderet, at det er meget vanskeligt at placere anlæggene andet sted, og at den valgte placering vil give mindst mulig gene for omboende. Ikast-Brande Kommune har haft dispensationen i høring hos eje-

---

[1] Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

ren og brugeren af den landbrugsmatrikel, som husdyranlægget og gødningsanlægget vil blive placeret tæt på. Ejeren af nabomatriklen har meldt tilbage, at der ikke var indvendinger til den planlagte dispensation. På baggrund heraf dispenserer Ikast-Brande Kommune fra afstandskravet til naboskel for husdyranlæg benævnt ”3. Stævnestald og maskinhus” samt gødningsopbevaringsanlægget benævnt ”4. Mødding”.

Eksisterende stald benævnt "2. Stald og ridehal” ligger i samme afstand fra naboskellet som 3. Stævnestald og maskinhus. Men da der er tale om lovligt eksisterende forhold, skal der ikke dispenseres fra afstandskravet for 2. Stald og ridehal.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøtilladelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøtilladelsen med tilhørende bilag.

2. Produktionsareal, dyretyper, staldindretning og gødningsopbevaring m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m^2)	Produktion	Produktionsareal (m^2)
2. Stald og ridehal	2846	(#738054) Heste. Dybstrøelse	274
3. Stævnestald og maskinhus	532	(#738055) Heste. Dybstrøelse	144

Opbevaringslagre

Navn	Lagertype	Areal (m^2)
4. Mødding	Fast	93

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Ikast-Brande Kommune.

4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøtilladelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.

5. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (https://agro.au.dk/fileadmin/DJF/Agro/Projekter/Vejledning_om_skadedyr/Retningslinier-for-fluebekaempelse.pdf).

   Med hensyn til rotter forudsættes de bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

7. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Sådanne målinger kan dog højst forlanges foretaget en gang årligt, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Udgifter til støjmåling/støjeregninger afholdes af husdyrbruget.

   Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag Lørdag	kl. 7 - 18 kl. 7 - 14	55 dB(A)[2]
Mandag - fredag Lørdag Søndag	kl. 18 - 22 kl. 14 - 22 kl. 7 - 22	45 dB(A)
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A) *

   * Støjens maksimalværdi – peak-værdi – må om natten (kl. 22 - 7) ikke overstige 55 dB(A) ved nabobeboelser.

   De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

[2] dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningsskema nr. 247796, version 1, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 2. december 2024.

Husdyrbruget er omfattet af § 16 b, stk. 1 i *husdyrbrugloven*, da det ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, men har et produktionsareal, som er større end 100 m^2.

Miljøtilladelsen er udarbejdet efter *husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktiv[iii] er indarbejdet.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Naboer og andre berørte er den **3. april 2025** orienteret om ansøgningen med 14 dages frist for kommentarer. Orienteringen gav ikke anledning til bemærkninger.

Afgørelsen om miljøtilladelse er truffet den **24. april 2025**, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside https://ikast-brande.dk/offentliggoerelser-og-hoeringer den 24. april 2025. Afgørelsen vil desuden blive lagt på Miljøstyrelsens Digitale MiljøAdministration (DMA) på hjemmesiden https://dma.mst.dk/.

Gyldighed

Miljøtilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøtilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøtilladelse efter reglerne i *husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde - søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.
Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt: – i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde – i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende – i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder – i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse. Derudover er der følgende afstandskrav: – 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning – 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning – 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m^2 – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m^2 – 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej – 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed – 15 meter til beboelse på samme ejendom – 30 meter til naboskel. Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens eksisterende og planlagte produktionsanlæg ligger samlet på adressen Birkehegnet 36, 7330 Brande.

Situationsplan. 1: Beboelse; 2: Eksisterende ridehal med hestebokse; 3: Eksisterende maskinhus med stævnebokse; 4: Møddingsplads.

Produktionsarealernes placering

Af følgende skema fremgår faste afstandskrav i henhold til Husdyrbruglovens §6, §7 og §8, samt de aktuelle afstande i forhold til husdyr- og opbevaringsanlæg på Birkehegnet 36, 7330 Brande:

Nærmeste	Afstand-skrav	Afstand	Beskrivelse
§ 6			
Byzone og sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	50 m.	5,1 km.	Filskov By, Filskov
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentligt område med henblik på rekreative formål	50 m.	54 m.	Blandet bolig og erhverv. Plannr.: 15.B6.1
Nabobeboelse	50 m.	73 m.	Birkehegnet 34, 7330
§ 7			
Kategori 1 natur	10 m.	3,1 km.	7120 Nedbrudt højmose
Kategori 2 natur	10 m.	2,0 km.	Hede større end 2,5 ha.
§ 8			
Vandforsyningsanlæg, almen	50 m.	574 m.	Blåhøj St. Vandværk
Vandforsyningsanlæg, ikke almen	25 m.	230 m.	Markvandsboring. DGU: 104.1437
Vandløb, sø eller dræn	15 m.	514 m	§3 sø mod S
Offentlig vej og privat fælles vej	15 m.	90 m.	Birkehegnet (ved nr. 34)
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m.	> 25 m.	-
Beboelse på samme ejendom	15 m.	68 m.	-
Naboskel	30 m.	0/4 m. [1)]	-

[1)] Fra naboskel til møddingspladsen er der 0 meter, mens der er 4 meter til maskinhuset hvor stævneboksene etableres. Der er søgt dispensation.

Etableringen af stævneboksene finder sted i eksisterende bygninger. Møddingspladsen etableres ca. 4 meter syd for den eksisterende stald og ridehal. Møddingen omkranses af en 1 meter høj mur mod syd og øst. Pladsen bliver derfor kun synlig fra syd og set derfra vil den visuelt falde sammen med indtrykket fra den eksisterende stald og ridehal.

Kommunen vurderer
Ikast-Brande Kommune konstaterer, at de generelle afstandskrav er overholdt, når der ses bort fra afstandskravet til naboskel. Ikast-Brande Kommune har dog efter ansøgning vurderet, at der efter §9 stk. 3 i husdyrbrugloven kan dispenseres fra afstandskravet.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes. Ikast-Brande Kommune vurderer også, at etableringen af møddingspladsen er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier
Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monotoni besidder en særlig fortælleværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi. I Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber). De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortælleværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning. De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjmæssigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier
De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egns natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2021–2033 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:
- Søhøjlandet
- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udslette geologiske informationer.

Kommunen konstaterer
Staldanlæggene og møddingspladsen er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:
- bevaringsværdige landskaber
- større sammenhængende landskab
- geologisk bevaringsværdi
- Sø og å-beskyttelseslinjer
- Kirkebyggelinjer / kirkezoner indenfor 300 meter fra anlægsdelen

Husdyrbruget ligger inden for skovbyggelinje, hvor der generelt er forbud mod etablering af blandt andet bebyggelse. Der følger imidlertid af naturbeskyttelseslovens § 17 stk. 2 nr. 4, at erhvervsmæssig nødvendigt landbrugsbyggeri er undtaget.

Kommunen vurderer
Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at ansøger har taget de nødvendige hensyn til den landskabelige værdi ved at etablere den planlagte møddingsplads på en sådan måde, at den kommer til at indgå som en del af helheden omkring ejendommen

- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil forringe landskabets karakter og fortælleværdi i landskabsområdet

- at gennemførelse af projektet – og driften af husdyrbruget i øvrigt – ikke vil medføre væsentlige landskabelige ændringer i forhold til den eksisterende tilstand.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2021-2033 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindesten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2021–2033 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen vurderer
Staldanlæggene og møddingspladsen er ikke beliggende indenfor eller i nærheden af:

- Fredede fortidsminder
- Fredede områder
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Værdifulde kulturmiljøer.

Kommunen vurderer
Ikast-Brande Kommune vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget og byggeriet ikke vil være i strid med hensynet til de kulturhistoriske interesser i området. Den nye møddingsplads med dens placering, størrelse og materialer, vil indgå som en naturlig helhed med resten af ejendommens bygninger. Den ansøgte ændring af anvendelsen af bygningerne på Birkehegnet 36, 7330 Brande kan derfor tillades i forhold til de gældende retningslinjer beskrevet for de kulturhistoriske værdier i Kommuneplan 2021–2033 for Ikast-Brande Kommune.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt og i 8-års drift[3] fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH_3-N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH_3-N/år)
Ansøgt drift	238,3	33,5	271,7
Nudrift	156,2	0,0	156,2
8 års-drift	156,2	0,0	156,2

Der er således en meremission på 116 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift sammenlignet med driften for 8 år siden.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar[4]- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

[3] 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før godkendelsestidspunktet.
[4] Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *naturbeskyttelseslovens*[iv] § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **total**deposition fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **total**deposition på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **total**deposition til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr år.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH3-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH3-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH3-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH3-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH3-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **total**deposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år. I forhold til kategori 3-natur skal kommunen efter nærmere kriterier foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **mer**deposition. Kravet kan ikke stilles lavere end en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år som følge af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

Kommunen skal vurdere om udvidelsen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig/væsentlig ændret påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur
Nærmeste kategori 1-natur er en nedbrudt højmose, som ligger i Habitatområde nr. 65 ca. 3,1 km nordøst for husdyrbruget.

Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Da beregningen viser, at området modtaget en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden (kumulation).

Kategori 2-natur
Nærmeste kategori 2-natur er en hede, som ligger ca. 2,0 km nord for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, også her vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 3-natur
Nærmeste kategori 3-natur er en hede, som ligger ca. 200 meter sydøst for husdyrbruget. Der ligger også en mose ca. 660 meter sydvest for anlægget. Til heden viser beregningen, at merdepositionen efter ændringen af husdyrbruget, vil være 0,1 kg N pr. ha pr. år. Beregningen til mosen, viser en merdeposition på 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Nærmeste ammoniakfølsom skov ligger ca. 14 km i retningen nordvest for husdyrbruget. Som følge at den meget store afstand, er der ikke beregnet ammoniakdeposition hertil.

Alt i alt er beskyttelsesniveauet til kategori 3-natur overholdt.

§ 3-natur
Ca. 515 meter syd for husdyrbruget er der en §3-beskyttet sø. Som følge af den store afstand, samt den meget begrænsede emission af ammoniak er der ikke beregnet deposition til søen.

Naturområderne fremgår af kortskitsen. Den røde cirkel markerer husdyrbruget.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur, som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbruget, er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet. Ligeledes vurderes det, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet efter *naturbeskyttelseslovens* § 3. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder.

Påvirkning af bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets[v] bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For plantearterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) har undersøgt forekomsten af bilag IV-arter i Danmark i et kvadratnet på 10 km X 10 km – i hvert kvadrat registreres tilstedeværelse eller fravær af arten. I det kvadratnet, som omfatter det ansøgte, er der fundet følgende bilag IV-arter: Vandflagermus, Sydflagermus, Odder, Markfirben, Stor Vandsalamander, Spidssnudet Frø, Ulv.

Jævnfør Danmarks Miljøportals Naturdata er der indenfor en radius af 1 km fra husdyrbruget ikke er sket registreringer af bilag IV-arter.

Kommunen vurderer
Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at det areal, der er omfattet af møddingspladsen i forbindelse med projektets gennemførelse, ikke er almindeligt omdriftsareal, og at inddragelsen til bebyggelsen ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt

- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel

- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de plantearter, som er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand – herunder Natura 2000-vandområder[5] - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler over holdes.

[5] Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

Forurening og gener

Lugt

Lugtgener fra anlæg
Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på. Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde. Det betyder, at beboere i landzone skal tåle en større lugtgene end beboere i landsbyer (samlet bebyggelse og lokalplanlagte boligområder i landzone) og i byzone. Der er dog i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone[6] og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OU_E[7] pr. m^3 luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE[8] pr. m^3 luft efter den såkaldte FMK-model[9]. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype. Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden. Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH3-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, total set, som omkringboende udsættes for.

[6] "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).
[7] OU_E = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OU_E er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.
[8] LE: Lugtenheder
[9] FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer betyder, at der er et lavere luftskifte i stalden som derved medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at kravene til maksimal lugtgene er overholdt.

Hvis der ud over det ansøgende husdyrbrug er andre husdyrbrug (med en ammoniakfordampning over 750 NH_3-N pr. år) nærmere end 300 meter fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v., eller nærmere end 100 meter fra samme punkt på en enkeltbolig skal geneafstanden forøges – så vil der være en kumulativ effekt.

I nærværende sag er der ikke nogen kumulativ effekt, da der ikke er husdyrbrug inden for de ovenfor nævnte afstande, som medfører lugtgener til/påvirker de samme punkter som det ansøgende husdyrbrug.

Af nedenstående tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand er den ukorrigerede geneafstand korrigeret i forhold til placering af omboende (vindretning) og antal husdyrbrug i nærheden (kumulation), samt eventuel lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper.

Lugtspredningen fra husdyrbruget er så lav, at det ikke er muligt at beregne geneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt. I den konkrete sag er nærmeste nabo samtidig også nærmeste bolig, der udløser samlet beboelse. Den maksimale lugtemission til nærmeste nabo uden landbrugspligt er højere (15 OU_E pr m³) end den maksimale lugtemission til samlet bebyggelse (7 OU_E pr m³). Deraf følger, at den ukorrigerede og den korrigerede geneafstand alt andet lige er mindre end 22,2 meter. Det fremgår derfor af tabellen, at genekriteriet er overholdt i nærværende sag.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Birkehegnet 34	0	NY	0*	0*	109,8	Ja
Birkehegnet 34	0	NY	22,2	22,2	110,1	Ja
Filskov By, Filskov	0	NY	26,4	25,1	6086,5	Ja

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 0 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer (beboelser), der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke.

Ejere og brugere af beboelser beliggende på matrikler, der grænser op til matriklen, hvorpå produktionsanlægget ligger, er blev orienteret om ansøgningen.

Kommunen vurderer
Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med håndtering af husdyrgødning. Gødningshåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at lugt fra staldanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne. Lugtgenerne er beregnet til at ligge under de fastlagte beskyttelsesniveauer for lugt. Det vurderes, at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener for boliger i byzone, visse områder i landzone og enkeltboliger uden landbrugspligt er begrænset og ikke ud over, hvad der må forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

Møddingspladser er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Det er et generelt lovkrav, at fast husdyrgødning på møddingspladser skal være overdækket med at tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udlægning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Lugtgenekriterierne er overholdt i forhold til alle tre områder- /beboelsestyper i det konkrete tilfælde.
- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Støj
Ansøgers oplysninger
Ansøger oplyser, at støj primært vil forekomme i forbindelse med transporter til og fra stedet. Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med besøgende til ca. 20 årlige arrangementer i ridehallen samt til dyrlægeklinikken. Langt de fleste transporter sker med personbil.

Kommunen vurderer
Ikast-Brande Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Til grund er også lagt, at der ikke vil ske en ændring i de nuværende aktiviteter, som følge af denne miljøtilladelse.

Hvis der kommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlægget, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, at de specifikke krav, som fremgår af vilkår 7, er overholdt.

Endvidere vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener i forhold til rystelser som følge af husdyrholdet og produktionen, samt opbevaring og håndtering af husdyrgødning m.v.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde – F48 – er Hedeområder ved Store Råbjerg, der ligger cirka 15 km fra staldanlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget ikke vil påvirke området alene på grund af afstanden.

Støv

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med at der strøs med halm, vil der være en risiko for lidt støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af at vejbelægningen er asfalt, og at støvende aktiviteter primært foregår indendørs.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for selve ejendommen, foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Der er mange svaler som bor i ridehallen i sommerhalvåret og de er gode til at holde fluer nede. Derudover går hestene meget ude i sommerhalvåret og der er dermed ikke meget gødning i stalden. Der er også katte på ejendommen og de er gode til at holde bestanden af rotter og mus nede. Der er asfalteret hele vejen rundt om ridehallen/stalden og dermed ikke mange steder for skadedyr at skjule sig.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 6 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om fluebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Rotter forudsættes bekæmpet efter de til enhver tid gældende generelle regler herfor.

Lys

Ansøgers oplysninger

Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys som styres af censor samt ur.
Der er lys i ridehallen som kan ses udefra. Siderne i hallen er perforerede stålplade. Lysene i hallen sidder så højt at selve kilden ikke kan ses udefra.

I vinterhalvåret er der lys ved hestene for at de kan blive klar til ifoling. Lyset ved boksene kan ikke ses ude fra.

Kommunen vurderer
Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform.

Affald
Ansøgers oplysninger
Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.
I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Ikast-Brande Kommune, og det kildesorteres i fraktioner efter gældende affaldsregler.

Fast affald:
Generelt er affaldsmængden minimal på ejendommen. Mængden er ikke større, end at det meste bliver kørt til genbrugsplads.

Dagrenovation fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Restaffald efter sortering opbevares i maskinhuset og afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingsegnet affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.); Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingsegnet affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Farligt og klinisk risikoaffald
Farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, batterier eller spraydåser indsamles i maskinhus. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Olie- og kemikalieaffald:
Der findes ikke olie – og pesticidaffald på ejendommen.
Der opbevares ikke medicinrester på ejendommen. Alt behandling af dyr med medicin foretages af dyrlæge, som tager tom emballage med retur.

Der opbevares spildolie i maskinhuset, som vist på situationsplanen. Der er tale om en mindre mængde spildolie, som fremover vil blive afleveret til autoriseret oliegenbrugsfirma.

Døde dyr opbevares på afskærmet plads indtil afhentning af DAKA. Pladsen fremgår af situationsplanen.

Kommunen vurderer
Døde dyr
Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt af-

fald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ*[vi] for erhvervsaffald efterleves.

Olie- og kemikalieopbevaring
Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *olietankbekendtgørelsen*[vii] skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening.

Transport
Ansøgers oplysninger
Til ejendommen er der en indkørsel fra Birkehegnet. Der sker ingen ændringer i til- og frakørselsforholdene.

Transporter sker i forbindelse med håndtering af dyr, levering af foder m.m. Hovedparten af de daglige transporter foregår i dagtimerne.

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Tabel 1, oversigt over antal transporter pr. år

Antal transporter	Nudrift	Ansøgt drift	Kommentarer
Transport af husdyr til og fra ejendommen	300	300	Der afholdes op til 20 arrangementer hvor der er transporter med bil og hestetrailer.
Indkøbt foder	6	6	
Grovfoder - wrap	10	10	
Besøgende klinik	1.000	1.000	Klinikken har åbent ca. 200 dage om året og i gennemsnit er der måske 5 transporter pr. dag(personbiler).
Halmkørsel	10	10	
Udbringning af husdyrgødning, fast	10	10	Transporter til anden ejendom hvor gødningen udbringes.
DAKA, Døde dyr	1	1	
Affald	26	26	
Øvrige (f.eks. sækkevarer, montører, elektriker m.m.)	12	12	
I alt	**1.375**	**1.375**	

Antallet af transporter er uændret.

Kommunen vurderer
Ikast-Brande Kommune vurderer, at antallet af transporter er normalt for denne type og størrelse af husdyrbrug. Kommunen vurderer, at transporterne til og fra klinikken og husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Der er sanitært spildevand fra bygning 2 og dette er koblet på offentlig kloak.
Der er ingen dræn i området.

Tagvand fra bygning 2 og 3 ledes til faskiner. (Bygningerne placering fremgår af kortskitsen siden 9).

Der er etableret en samletank til opsamling af vand fra møddingsplads.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende generelle regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Ansøger oplyser

Møddingspladsen - med et grundareal på 93 m² - er etableret med fast bund, afløb til opsamlingstank og sider i beton på ca. 1 m mod sydøst og sydvest. Gødningen overdækkes løbende. Opsamlingstanken vil tømmes med en slamsuger eller lignende.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares på møddingsplads. Der produceres ca. 113 t gødning pr. år ved 22 heste og heraf afsættes der en del i sommerhalvåret ved afgræsning.

Kommunen vurderer

Ifølge *husdyrgødningsbekendtgørelsen*[viii] vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at kapaciteten til opbevaring, og opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT
Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH_3-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed. Kravene til den maksimale emission (emissionsgrænseværdien) er fastlagt i *husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en samlet emission på 272 kg NH_3-N pr. år og er derved ikke omfattet af kravet om at skulle reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT.

Ikast-Brande Kommune bemærker i forlængelse heraf – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives **senest torsdag den 22. maj 2025**.

Følgende kan klage:
Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *husdyrbrugloven,* klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Du logger på Klageportalen med MitID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Miljø– og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøtilladelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Carsten Hejlesen
Landbrug og Landzone

Interessentliste

Følgende har haft udkast til afgørelse til gennemlæsning:

Ansøger: Jørgen Sandholm, Birkehegnet 36, 7330 Brande. e-mail: sandholm@post4.tele.dk
Konsulent: Nina Laudal Jensen, Sagro, Majsmarken 1, 7190 Billund. e-mail: nlj@sagro.dk

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd – e-mail: ae@ae.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund,
    - Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
    - Den centrale miljøafdeling – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund – e-mail: nb@fersk-vandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet – e-mail: fbr@fbr.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest – e-mail: trvest@stps.dk

Konsulent: Nina Laudal Jensen, Sagro, Majsmarken 1, 7190 Billund. e-mail: nlj@sagro.dk

Bilag

Bilag 1
Oversigt over lovgivning refereret til i nærværende afgørelse

---

[i] Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (med senere ændringer) (*husdyrbrugloven*).

[ii] Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

[iii] Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

[iv] Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 af lov om naturbeskyttelse (*naturbeskyttelsesloven*).

[v] Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

[vi] Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: https://affald.ikast-brande.dk/media/25rdaodi/jan-23-regulativ-for-erhvervsaffald-jan-2023.pdf

[vii] Bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*olietankbekendtgørelsen*).

[viii] Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (*husdyrgødningsbekendtgørelsen*).